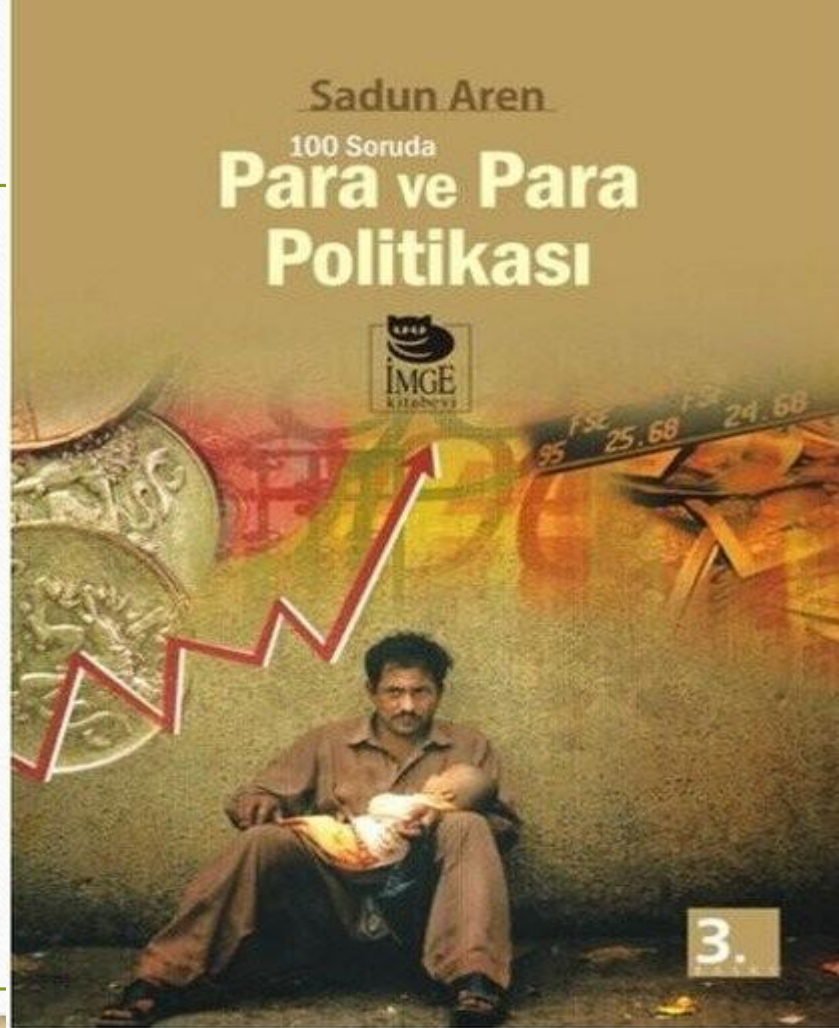

Dersimizin Kaynak Kitabı Hakkında

Dersin İçeriği Hakkında

- I. bölümde para hakkında temel bilgiler ile ilgili sorular ve cevapları
- II. bölümde uluslararası para ve ödeme sorunları ile ilgili sorular ve cevapları
- III. Bölümde para politikası ile ilgili sorular ve cevapları

I. Bölüm

Para hakkında temel bilgiler

S1) Paranın tanımı nedir?

Bir toplumun değer ölçüsü ve ödeme aracı olarak kabul ettiği, mal ve hizmet alım & satımını sağlayan araçtır.

Fiziksel, biyolojik ve kimyasal bir sınırlamaya tabi tutulmayan, insan zihninin/düşüncesinin bir ürünüdür.

Genel kabuldür / sosyal sözleşmedir / Değer yargısıdır.

Para hakkında temel bilgiler

Fiziksel, biyolojik ve kimyasal bir sınırlamaya tabi tutulmayan, insan zihninin/düşüncesinin bir ürünüdür.

Para hakkında temel bilgiler

Bir toplumun değer ölçüsü ve ödeme aracı olarak kabul ettiği, mal ve hizmet alım & satımını sağlayan araçtır.

Genel kabuldür / sosyal sözleşmedir / Değer yargısıdır.

* Değer ölçüsü
*Ödeme aracı
olması (Mübadele)

Bitcoin Türk toplumu için bir
para mıdır?
Peki ya Japon yeni?

Genel Kabul

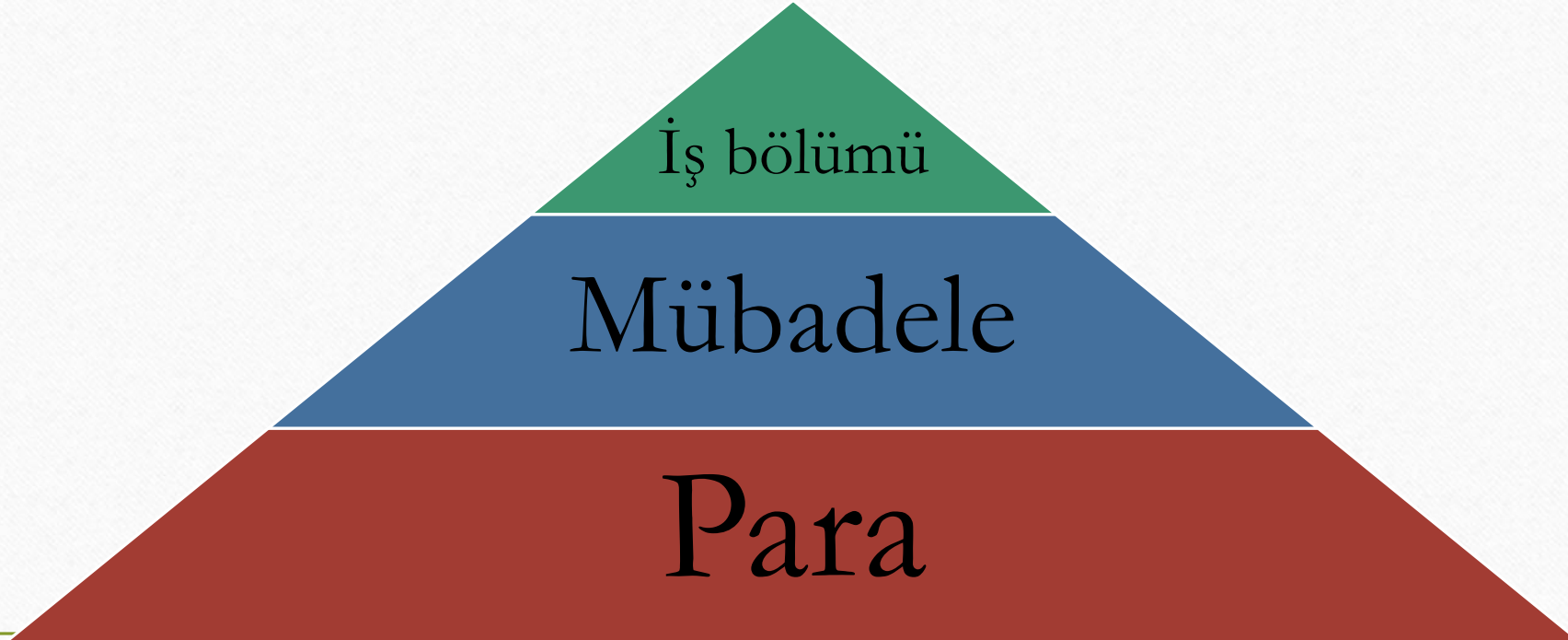
Para hakkında temel bilgiler

S2) Paranın fonksiyonları (İşlevleri) nelerdir?

Para hakkında temel bilgiler

S3) İş bölümü, mübadele ve paranın önemi nereden gelir?

Para hakkında temel bilgiler

Para hakkında temel bilgiler

İhtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin herkes tarafından ayrı ayrı üretildiğini, iş bölümüne gidilmediği bir toplum düşünün..

Yahut çiftçiyi ele alalım. Her şeyi kendi üreten dediğimiz çiftçiyi.
Traşı nerde olacak?
Girdileri nereden tedarik edecek?
İnternet? Telefon?

Para hakkında temel bilgiler

Bir toplumun kalkınması; tüketimiyle değil iş bölümünü doğru yaparak, çeşitliliği ve verimliliği üretimle artırarak mümkündür.

İş bölümü; kalkınma, verim ve gelişme için elzemken, mübadele bu noktada nerededir? 2 ayrı hizmet & ürün üreten kesim, mallarını mübadele edemezse iş bölümü olur mu burada :)

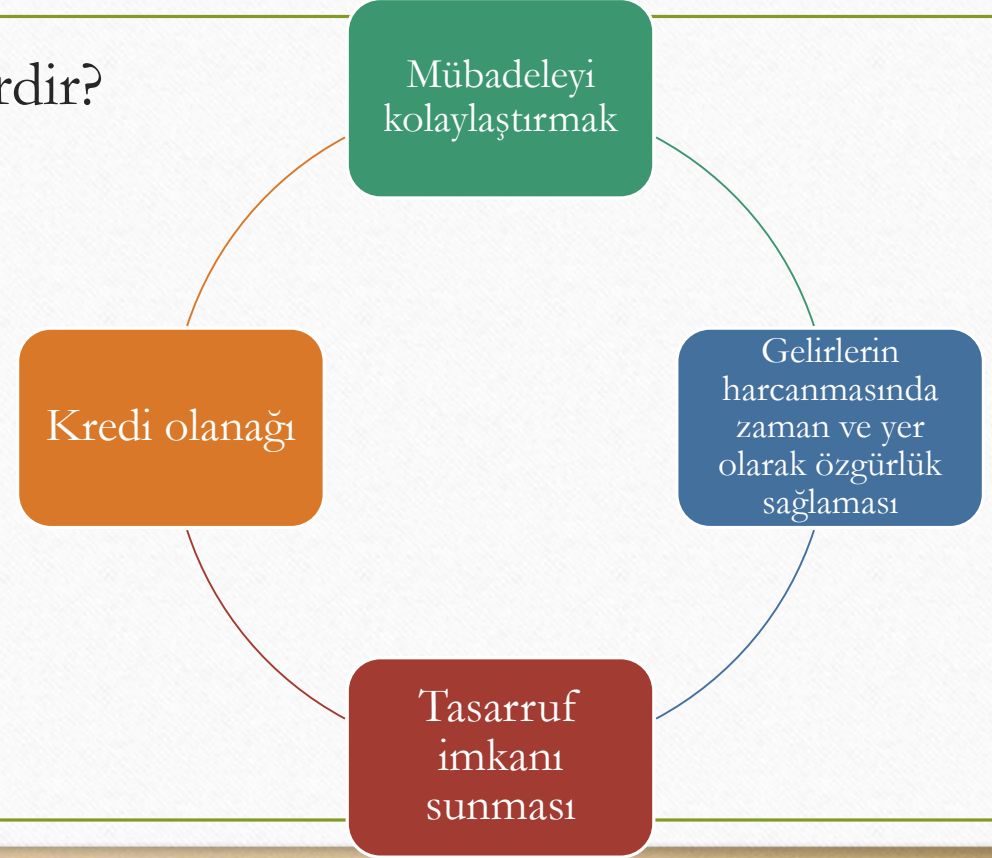
Para hakkında temel bilgiler

İş bölümünden sonra
mübadelede trampanın
güçlüğü ve değer ölçüsü
paranın icadı :)

Para hakkında temel bilgiler

S4) Paranın insanlara sağladığı olanaklar nelerdir?

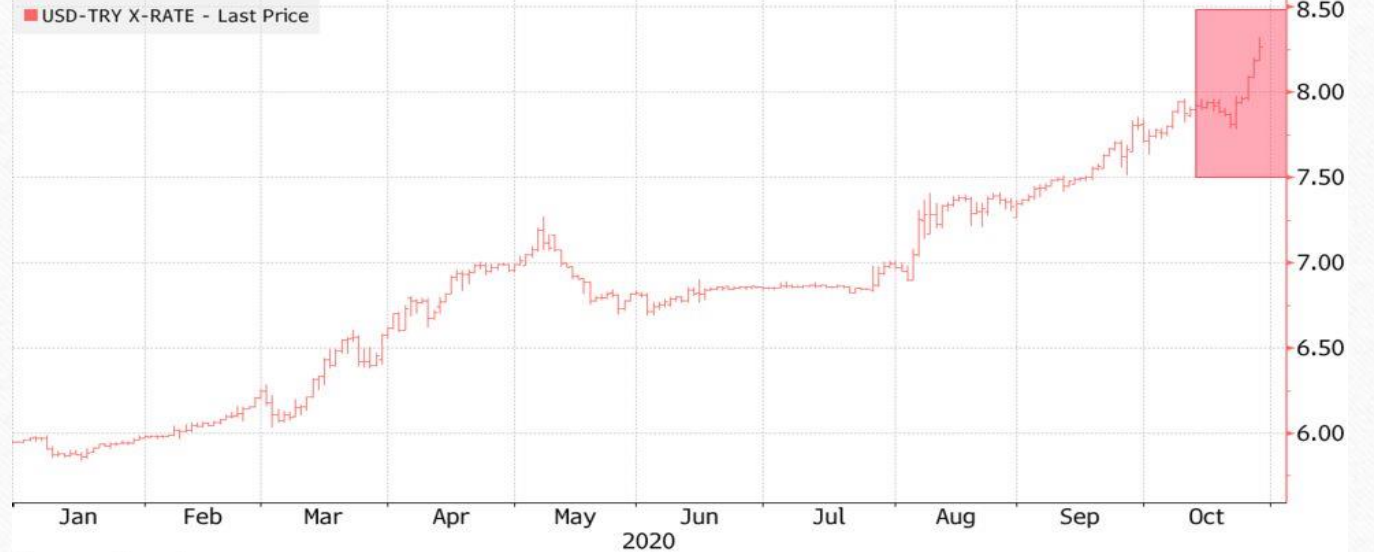
Para hakkında temel bilgiler

S5) Para ne gibi sorunlar ortaya çıkarmıştır?

Fiyat istikrarsızlığı
&
Değerinin
korunması sorunu

Lira Slides Again

Turkey's lira has weakened to a record low every day this week

Source: Bloomberg

Para hakkında temel bilgiler

Toplam talep hacminin denetimi
sorunu

&

Arz ve talepte dengesizliđi

Para hakkında temel bilgiler

S6) Para, başlangıcından bugüne kadar nasıl bir gelişme çizgisi izlemiştir?

Mübadelenin seyrek
yapıldığı eski dönemlerin
çözüm kanalı: TRAMPA

Para hakkında temel bilgiler

Mübadelenin Sıklaşması ve düzenli tekrarı ile kullanım değeri olan «kıt» bulunan mallar:

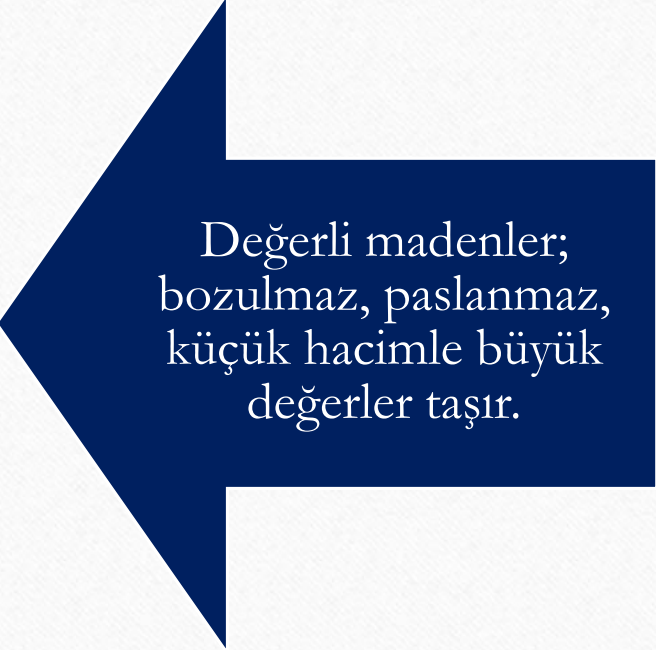

Para hakkında temel bilgiler

Mübadelenin artan üretim ile
birlikte düzenli hal alması
sonucu kullanım değerlerinin
yitirilmesi ve değerli madenler:

Para hakkında temel bilgiler

Değerli madenler;
bozulmaz, paslanmaz,
küçük hacimle büyük
değerler taşır.

Taşınmadaki güçlük
Güvenlik zafiyeti

Para hakkında temel bilgiler

Sarraf/tüccarların kendilerine
emanet edilen değerli madenler
karşılığında ihraç ettikleri
senetler/sertifikalar/ilk kağıt
para örnekleri:

Para hakkında temel bilgiler

Değerli madenler karşılığı senet
çıkararak sarrafların bankalaşması ve
faaliyetlerin devletçe kontrolü &
halkın artan güveni & kağıt para
dolaşımının yaygınlaşması

Para hakkında temel bilgiler

Paranın somut halden soyuta
gidişin adımları:
Kaydi para, banka parası

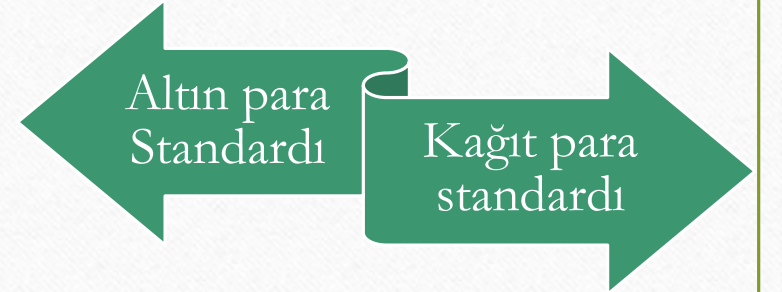
Para hakkında temel bilgiler

Paranın somut halden soyuta
gidişin gür sesi:
Kripto Paralar

Para hakkında temel bilgiler

S7) Para standardı (sistemi, esası) ne demektir?

Para hakkında temel bilgiler

S8) Altın para standardı nedir ve nasıl işler?

Tedavüldeki (dolaşımdaki)
para miktarının sahip olunan
altın miktarınca belirlendiği
para standardıdır.

Para hakkında temel bilgiler

Altın para standardı için gerekli koşullar

Para biriminin değeri
altın cinsinden tespit
edilebilmelidir.

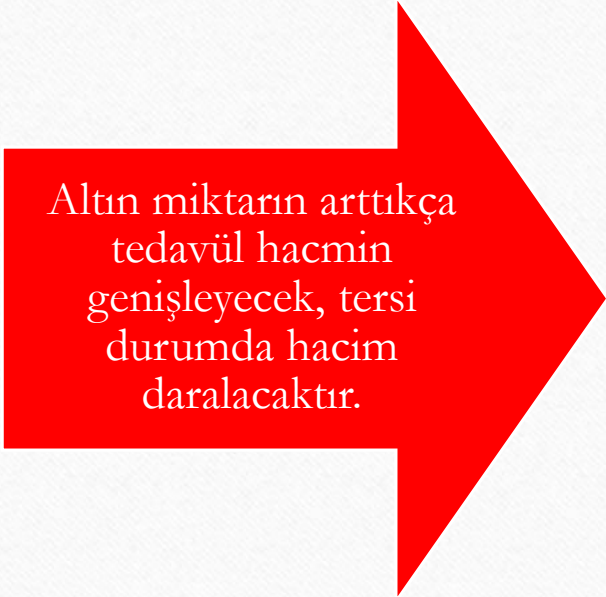
Altın dışalım ve
dışsatımı
serbesttir.

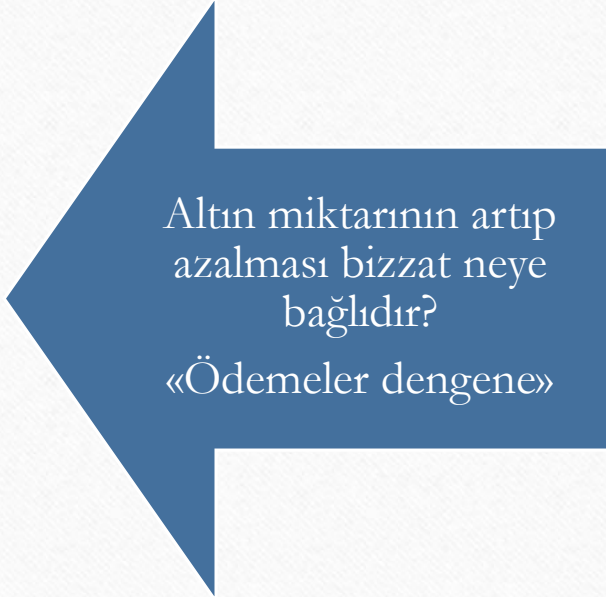
Altının paraya,
paranın altına
konvertibilitesi
serbesttir.

Para hakkında temel bilgiler

Altın standardının işleyişı

Altın miktarın arttıkça
tedavül hacmin
genişleyecek, tersi
durumda hacim
daralacaktır.

Altın miktarının artıp
azalması bizzat neye
bağlıdır?
«Ödemeler dengene»

Para hakkında temel bilgiler

S9) Altın para standardının yararları nelerdir?

Kur riski yok. Ülke para birimlerinin değeri var olan altın miktarına endeksli.

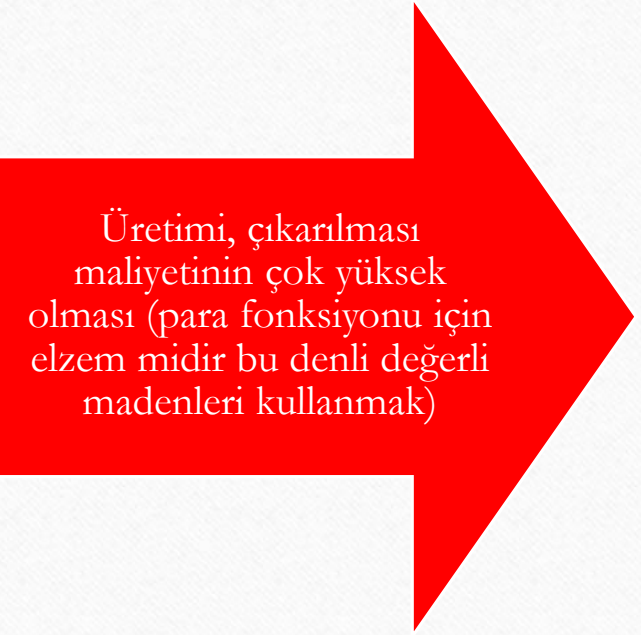

Keyfi para basımını önler. (yüksek enflasyon olgusuyla karşılaşılmaz)

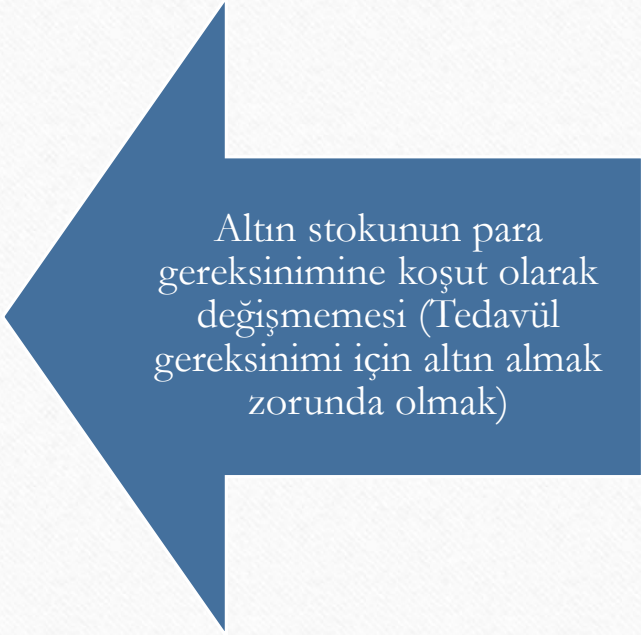

Para hakkında temel bilgiler

S10) Altın para standardının sakıncaları nelerdir?

Üretimi, çıkarılması
malîyetinin çok yüksek
olması (para fonksiyonu için
elzem midir bu denli değerli
madenleri kullanmak)

Altın stokunun para
gereksinimine koşut olarak
değişmemesi (Tedavül
gereksinimi için altın almak
zorunda olmak)

Para hakkında temel bilgiler

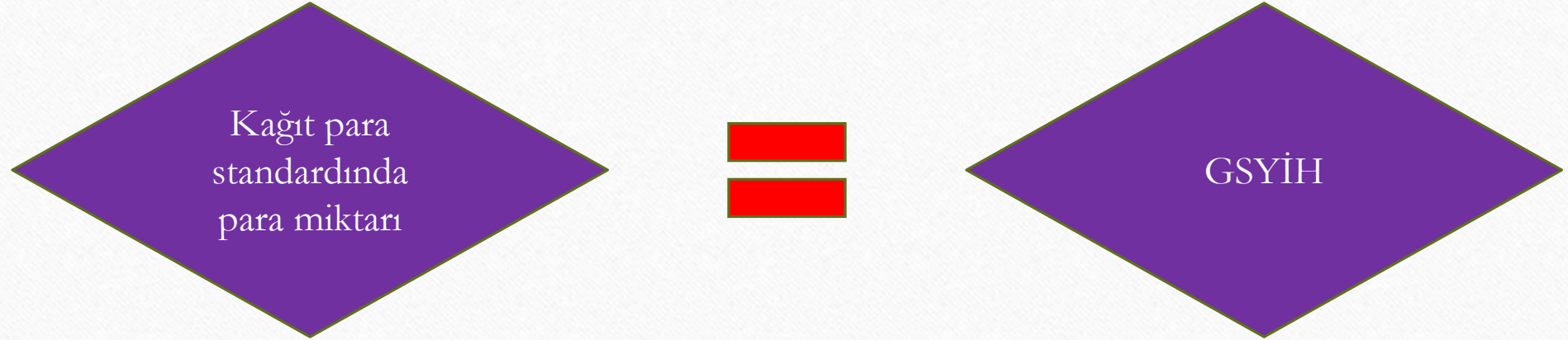
S11) Kağıt para standardı nedir ve nasıl işler?

Bilinecek ilk husus, maliyeti ihmal edilecek kadar az olan bir maddeden «kağıttan» yapılan paranın bizzat mal değeri olmamasıdır.

Böyle olunca tedavüle çıkarılacak para miktarını belirleyecek nesnel bir sınırlama yoktur.

Devlet para hacmini dilediği gibi ayarlamakta hürdür.

Para hakkında temel bilgiler

Not: Para miktarı GSYİH'den fazla arz edilirse paranın değeri düşerken, tersi durumda para değeri yükselir.

Para hakkında temel bilgiler

S12) Kağıt para standardının yararları nelerdir?

Para olarak kullanılan
nesnenin (altının)
değerli/pahalı olması

Altın para standardının
sakıncaları = kağıt para
standardının yararları

Altın stokunun para
gereksinimine koşut olarak
değişmemesi (Tedavül
gereksinimi için altın almak
zorunda olmak)

Para hakkında temel bilgiler

Kağıt para standardının bir diğer yararı, paranın ekonomi politikası aracı olarak kullanılması

Para miktarındaki değişimin salt fiyatları değil, üretim miktarını, istihdamı, gelir dağılımını, faiz oranlarını da etkilemesi

Para hakkında temel bilgiler

S13) Kağıt para standardının sakıncaları nelerdir?

Fiyat istikrarının
ölçülmesindeki güçlük
ile ilgili sakınca

İstihdam ile ilgili
sakınca

Gelir dağılımı ile
ilgili sakınca

Para hakkında temel bilgiler

S14) İstihdam düzeyinin yükselmesi ile milli gelirin artması yahut ekonomik büyüme arasında bir fark var mıdır?

İstihdam
artışı

GSYİH artışı

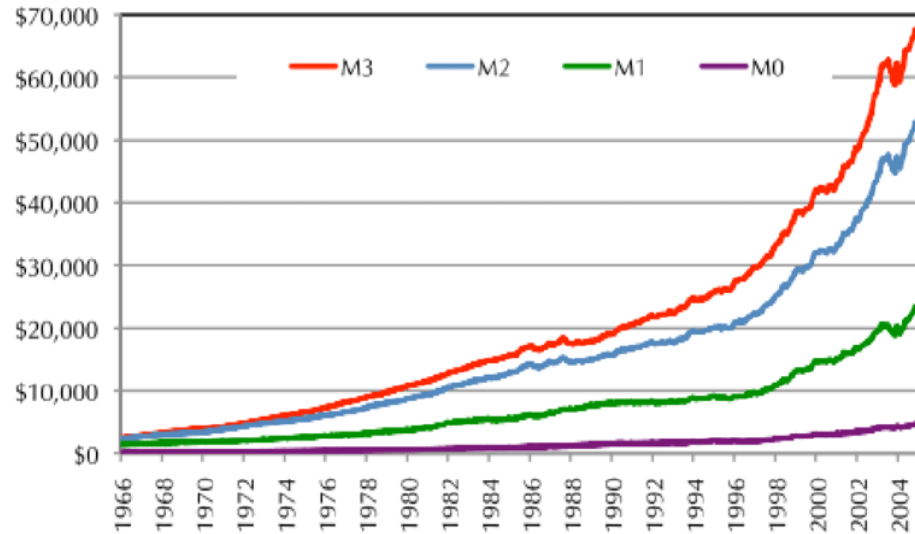
Para hakkında temel bilgiler

S15) İstihdam hacminin artması mutlaka işsizliği azaltır mı?

Para hakkında temel bilgiler

S16) Para arzı nedir? Ülkemizde para arzını oluşturan unsurlar nelerdir?

Tablo 1: M3 Para Arzındaki Yıllık Büyümeye Bileşenlerin Katkısı (Ocak 2021)

	Ocak 2021 (Milyon TL)	Kasım 2020 (%)	Aralık 2020 (%)	Ocak 2021 (%)
M3	3.401.042	39,28	33,96	32,10
Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	20.065	0,28	0,22	0,19
Para Piyasası Fonları	28.976	0,31	0,26	0,27
İhraç Edilen Menkul Değerler	46.274	0,58	0,46	0,44
M2-M1	2.114.448	23,91	20,92	19,96
Vadeli Mevduat (TL)	1.130.245	12,21	11,11	10,67
Vadeli Mevduat (YP)	984.204	11,70	9,80	9,29
M1	1.191.280	14,20	12,10	11,24
Bankalar Dışındaki Para	169.797	2,07	1,72	1,60
Vadesiz Mevduat (TL)	298.319	3,57	3,02	2,82
Vadesiz Mevduat (YP)	723.163	8,55	7,36	6,83

Kaynak: TCMB

Para hakkında temel bilgiler

S17) TCMB neye göre para basar?

Altın ve Döviz karşılığı
Piyasa Senetleri karşılığı
Hazine ihtiyacı karşılığı

01.04.2009 215.000 TL

İhtiyaç amacına göre tahsis edilmiş TL miktarında 01 Nisan 2009 tarihinde
Nispetiye, Fehime JAVUŞ, şahısların adına 12M10.

Adresleri, bakiye, notlar, alacaklar, borçlar, vadesinde, 12M10. Makameleri ne
sahiplik, mülkiyet, diğer bütün haklara maruzdur ve bu senet ödemediği takdirde
diğerlerinin masraflarını karşılayacağından kabul edilir.

İmza: Pençe ZARAFİ, Dönüşme Tarihi: 14/04/2009
Adres: Nispetiye, Fehime JAVUŞ, şahısların adına 12M10.
T.C. Kimlik No: 11111111111, Orhan ZARAFİ
Adres: Menderes Cd. No: 151
T.C. Kimlik No: 11111111111

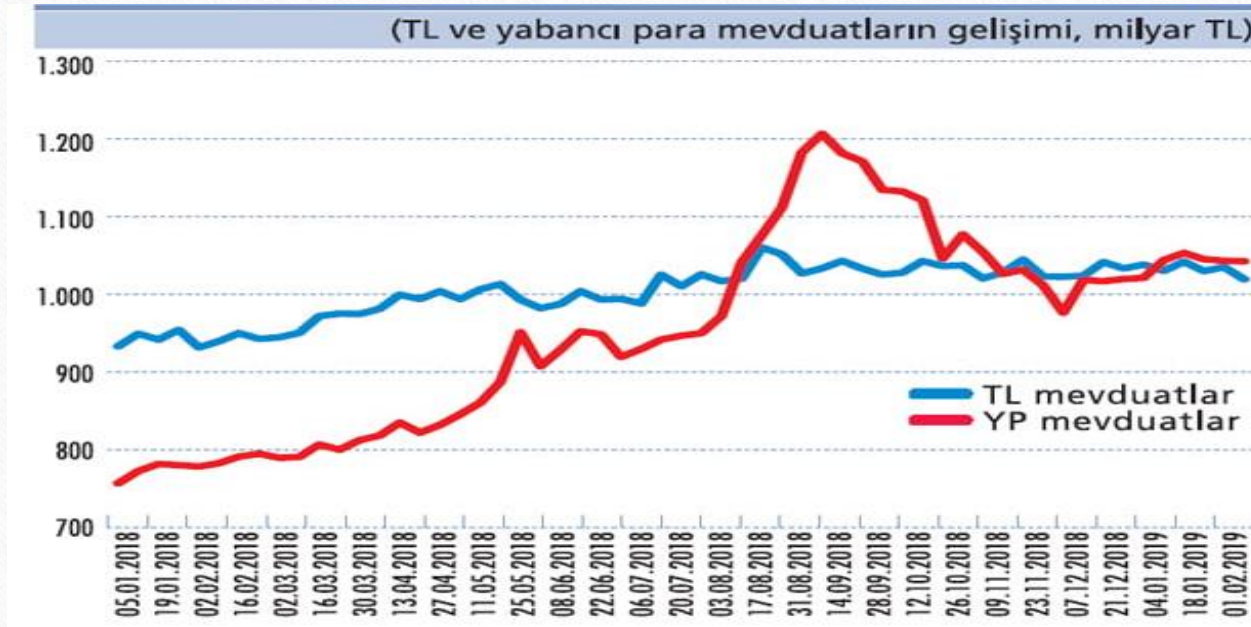
12M10 4015579-1

T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI

Para hakkında temel bilgiler

S18) Banka parası (hava parası / kaydi para) nedir?

Bankalarda mevduat oluşumu:

- Ekonomik aktörlerin bankaya para yatırması
- Bankaların ekonomik aktörlere kredi vermesi ve bu kredilerin bankada tutulması

Para hakkında temel bilgiler

Bankalar kafalarına göre
banka parası yaratabilir
mi? Sınır ve denetim
yolu nedir?

Para hakkında temel bilgiler

S19) Kaydi para nasıl yaratılır?

	Ticari bankaya yatırılan mevduat (bin TL)	Zorunlu rezerv miktarı (karşılık oranı=%20)	Yaratılan yeni kaydi para miktarı
İlk	500	100	400
İkinci	400	80	320
Üçüncü	320	64	256
Dördüncü	256	51,2	204,8
	:	:	:
Diğer evreler toplamı	1.024	204,8	819,2
Toplam	2500	500	2000

Para hakkında temel bilgiler

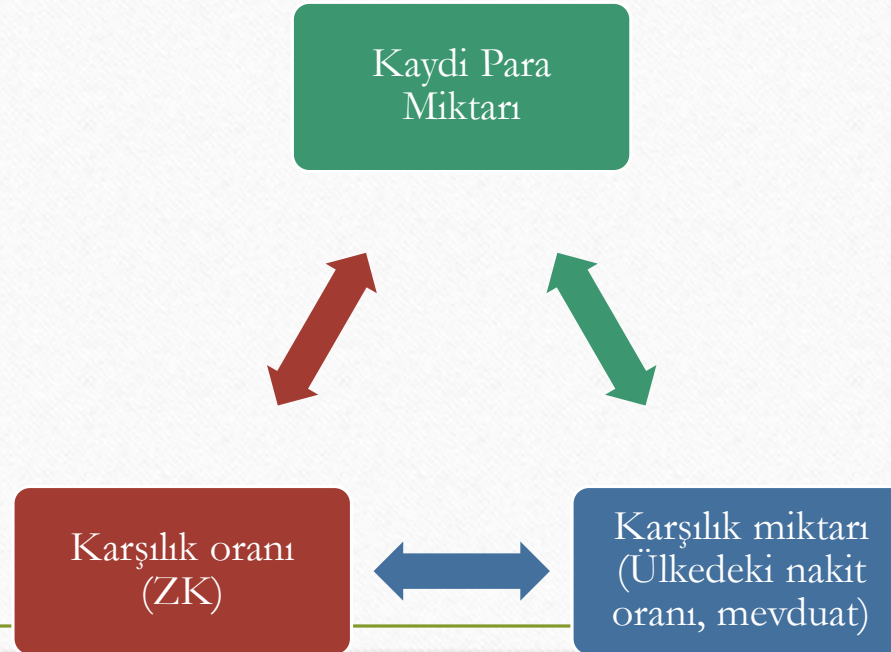
Kaydi Para sürecinin işlemesi için borç alan kişinin (kredi alan) mi parayı bankaya yatırması gerekli?

Hangi durumlarda kaydi para süreci işlemez?

Hangi konjunktürde TCMB ZK artırır, hangi konjunktürde azaltır?

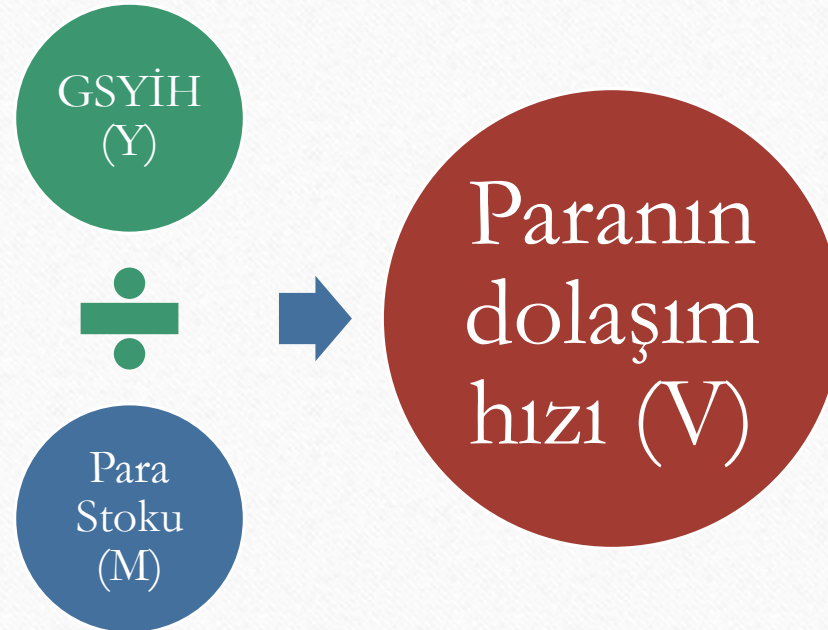
Para hakkında temel bilgiler

S20) Kaydi para miktarı nelere bağılı değişir?

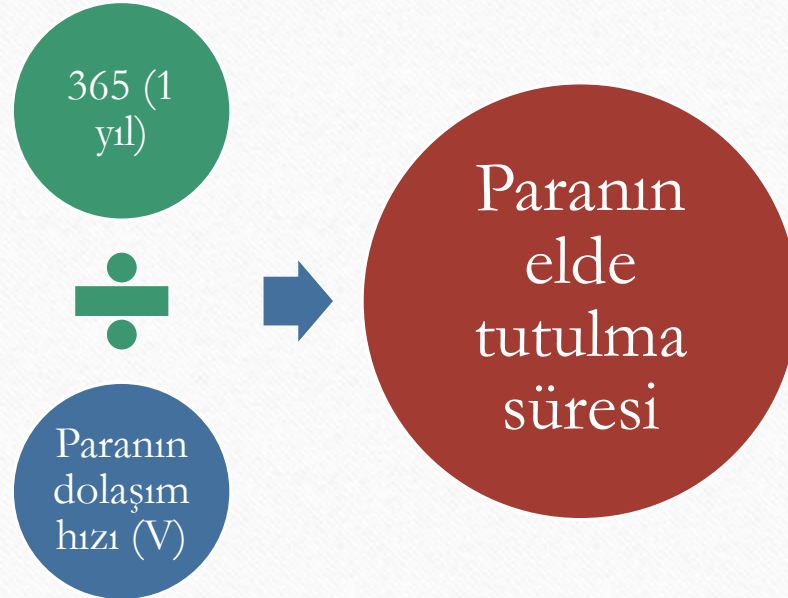
Para hakkında temel bilgiler

S21) Paranın tedavül (dolaşım) hızı nedir? Niçin önemlidir?

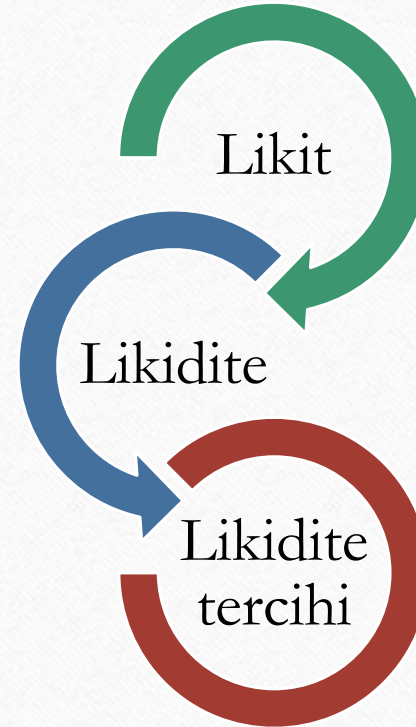
Para hakkında temel bilgiler

S22) Paranın tedavül (dolaşım) hızı ile paranın elde tutulma süresi arasında nasıl bir ilişki vardır?

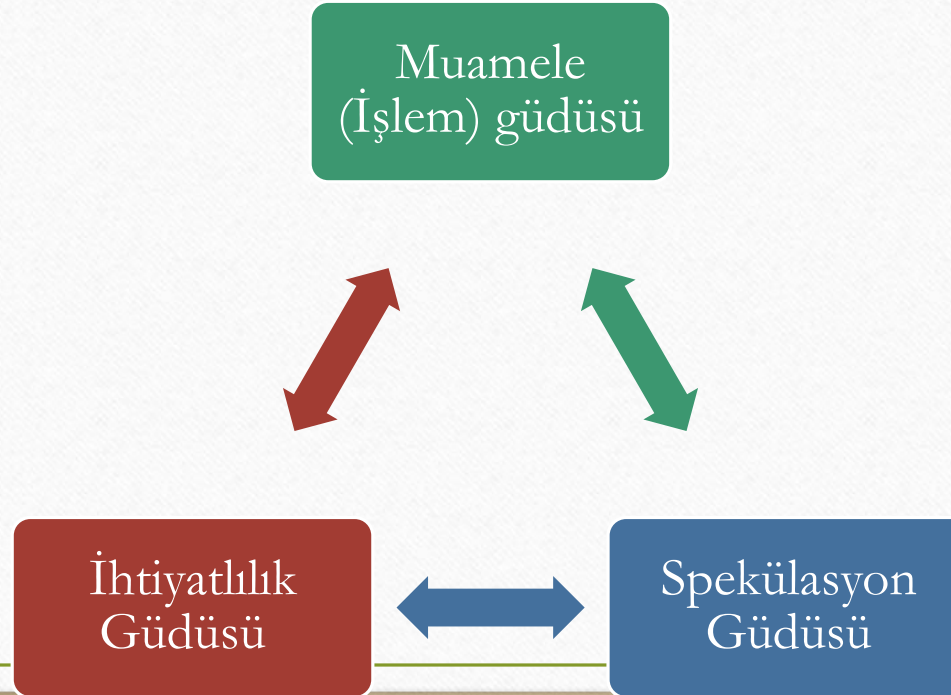
Para hakkında temel bilgiler

S23) Likidite tercihi nedir?

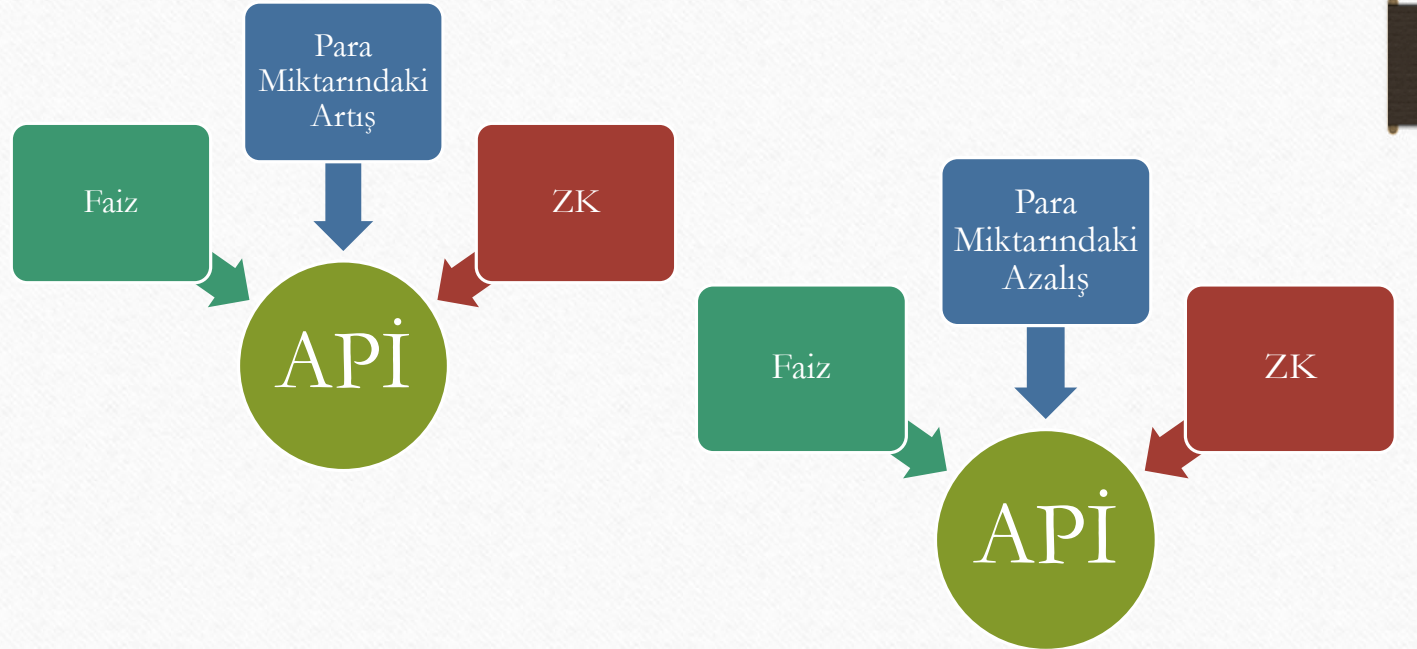
Para hakkında temel bilgiler

S24) Likidite tercihinin sebepleri nelerdir?

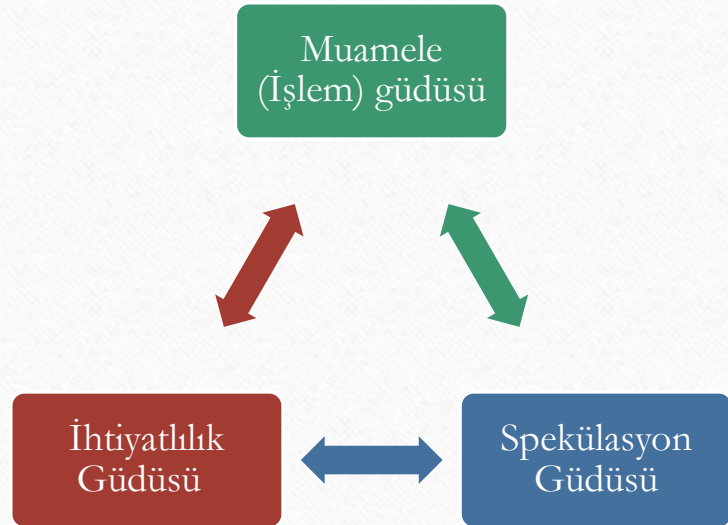
Para hakkında temel bilgiler

S25) Para hacmi/miktarı nasıl değıştirilir?

Para hakkında temel bilgiler

S26) Para, piyasaya bir talepte bulunulması sonucu ortaya çıkarken, genişletici para politikası uygulamanın ne anlamı vardır?

Susamış
biri

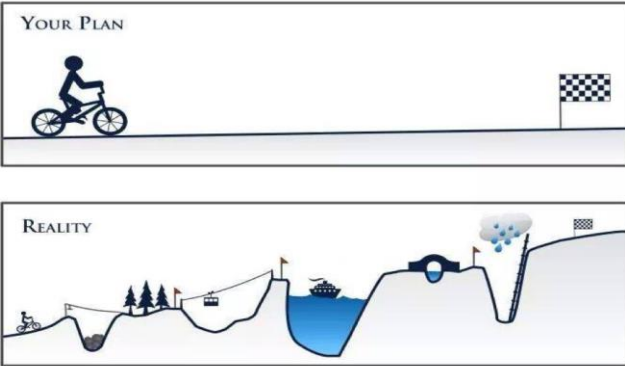

Henüz
susamamış
birine verilen
su

Para hakkında temel bilgiler

S27) Faiz nedir? Nominal/Reel faiz ayrımı? Nereden ödenir bu faiz?

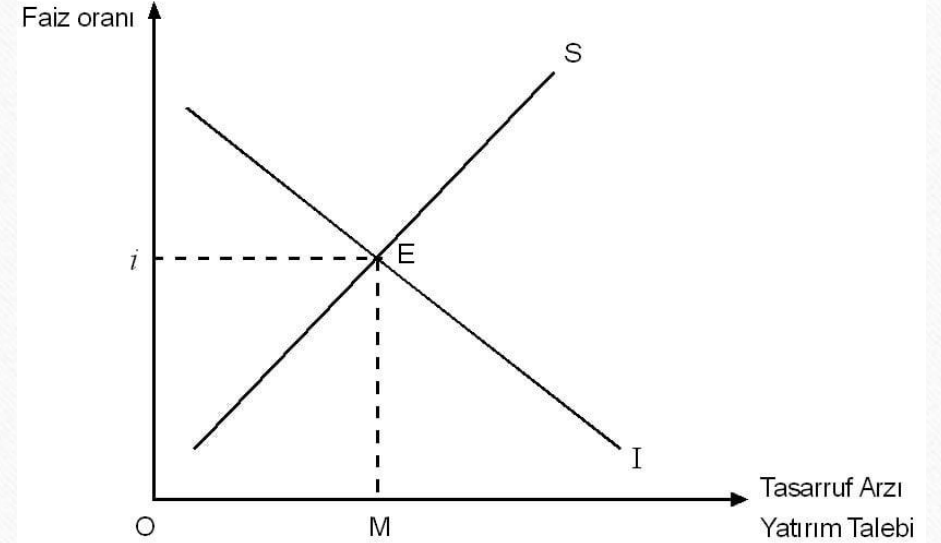
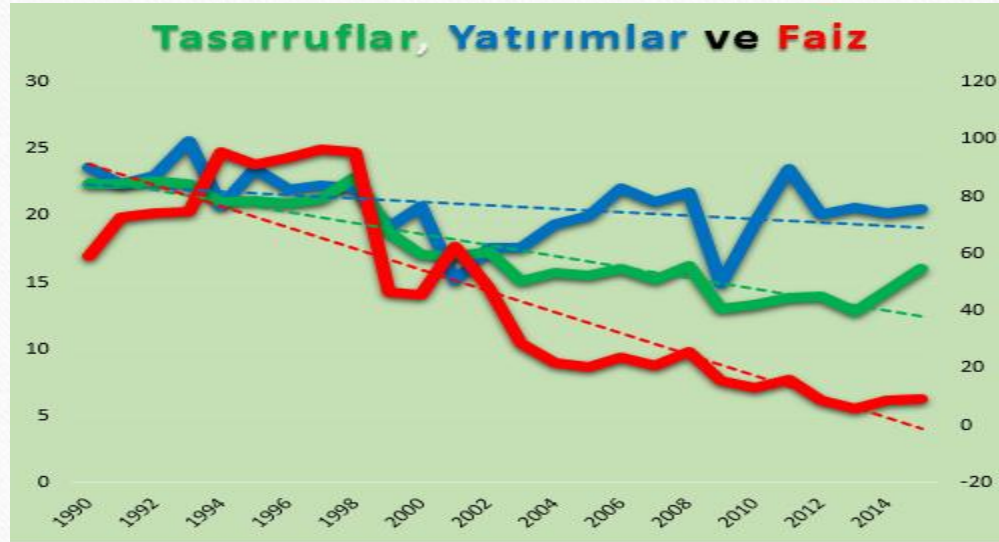
Nominal Yıllık faiz oranı: %
18

Yıllık Enflasyon oranı= % 20
Reel Faiz?

Para hakkında temel bilgiler

S28) Faiz, tasarruf ve yatırım arasında nasıl bir ilişki vardır?

Para hakkında temel bilgiler

S29) Faiz oranındaki değişmeler diğer finansal enstrümanların değerlerini nasıl etkiler?

Elinizde 1000 lira varken % 20 faiz getirisi elde edeceğimizi düşünelim. Öte yandan bu 1000 lira ile döviz, altın, BTC alındığında 1 yıl sonunda % 20 oranında getiri elde edeceğimizi bilelim. Faiz oranındaki değişmeler diğer enstrümanlara olan talebi nasıl etkiler?

II. Bölüm

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S30) Uluslararası işbölümü ve ticaretin önemi nedir?

Uluslararası para ve ödeme sorunları

Türkiye Ekonomisinin büyümesini ele alalım. Bunu gerçekleştirmenin yolu; yatırım malları, hammadde, girdi ithali ile mümkündür. Peki bu ithalatı karşılamamanın yolu nereden geçer?

Nereden gelir bu değirmenin suyu?

İHRACAT !!! Bingo ...

Peki senin ihracat yapabilmen neye bağlıdır?

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S31) Dış ticaretin iç ticarete olmayan ne gibi güçlükleri vardır?

Mal ve hizmet
dolaşımı
serbestliği

Ödemelerin
yapıldığı para
birimi

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S32) Bir ülkenin dış dengesi nasıl sağlanır?

Mal ve hizmet ithalatı bizim gelirimize bağlı olduğu halde, mal ve hizmet ihracatı ne yaparsak yapalım bize değil, başka ülkelerin gelirlerine bağlıdır..

Uluslararası para ve ödeme sorunları

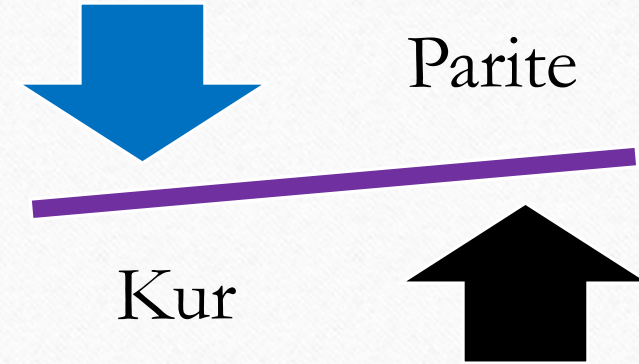
Dış ticaret açığı
veren ve/fakat
büyümek isteyen bir
ülke düşünelim..

Dış ticaret fazlası
veren ve/fakat bir
ülke düşünelim..

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S33) Döviz ve döviz kuru ne demektir?

DÖVİZ KURLARI / EXCHANGE RATES					
		ALİŞ - WE BUY		SATIŞ - WE SELL	
	DOLAR \$	4.45 ₺		4.65 ₺	
	EURO €	5.15 ₺		5.35 ₺	
	İsviçre Frangı	4.58 ₺	4.70 ₺		İngiliz Sterlini
	100 Japon Yeni	4.19 ₺	4.30 ₺		Norveç Kronu
	Danimarka Kronu	0.69 ₺	0.71 ₺		Kanada Doları
	Avustralya Doları	3.38 ₺	3.42 ₺		S. Arab. Riyallı

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S33) Para birimlerinin büyüklüklerinin bir önemi var mıdır?

1 ABD Doları eşittir

8,05 Türk Lirası

1 Rus Rublesi eşittir

0,11 Türk Lirası

1 Norveç Kronu eşittir

0,96 Türk Lirası

Amerika Birleşik Devletleri / Kişi başına GSYİH

65.297,52 USD (2019)

Rusya / Kişi başına GSYİH

11.585,00 USD (2019)

Norveç / Kişi başına GSYİH

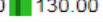
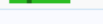
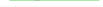
75.419,63 USD (2019)

Türkiye / Kişi başına GSYİH

9.126,56 USD (2019)

Uluslararası para ve ödeme sorunları

Norveç'te Fiyatlar (2021)

 Restaurants	 Edit	Range
Meal, Inexpensive Restaurant	180.00 kr	120.00 300.00
Meal for 2 People, Mid-range Restaurant, Three-course	810.00 kr	600.00 1,300.00
McMeal at McDonalds (or Equivalent Combo Meal)	112.00 kr	100.00 130.00
Domestic Beer (0.5 liter draught)	90.00 kr	68.00 110.00
Imported Beer (0.33 liter bottle)	89.00 kr	70.00 112.00
Cappuccino (regular)	42.49 kr	30.00 60.00
Coke/Pepsi (0.33 liter bottle)	32.08 kr	22.00 45.00
Water (0.33 liter bottle)	26.73 kr	20.00 40.00
 Markets	 Edit	
Milk (regular), (1 liter)	18.79 kr	15.00 25.00
Loaf of Fresh White Bread (500g)	28.40 kr	10.00 45.00
Rice (white), (1kg)	27.18 kr	11.55 40.15
Eggs (regular) (12)	37.84 kr	22.80 50.00
Local Cheese (1kg)	107.55 kr	80.00 200.00
Chicken Fillets (1kg)	126.22 kr	60.00 180.00
Beef Round (1kg) (or Equivalent Back Leg Red Meat)	266.97 kr	110.00 360.00
Apples (1kg)	29.64 kr	15.00 40.00
Banana (1kg)	23.01 kr	15.00 40.00
Oranges (1kg)	28.02 kr	15.00 40.00
Tomato (1kg)	34.09 kr	20.00 50.00
Potato (1kg)	20.37 kr	10.00 33.00
Onion (1kg)	22.63 kr	15.00 40.00

Uluslararası para ve ödeme sorunları

Rusya'da Fiyatlar (2021)

Meal for 2 People, Mid-range Restaurant, Three-course	3,000.00 pyđ	2,000.00	7,000.00
McMeal at McDonalds (or Equivalent Combo Meal)	350.00 pyđ	250.00	450.00
Domestic Beer (0.5 liter draught)	200.00 pyđ	100.00	350.00
Imported Beer (0.33 liter bottle)	250.00 pyđ	150.00	400.00
Cappuccino (regular)	161.82 pyđ	70.00	300.00
Coke/Pepsi (0.33 liter bottle)	58.46 pyđ	45.00	110.00
Water (0.33 liter bottle)	41.43 pyđ	25.00	100.00

Markets

 Edit

Milk (regular), (1 liter)	70.82 pyđ	55.00	90.00
Loaf of Fresh White Bread (500g)	44.83 pyđ	30.00	80.00
Rice (white), (1kg)	89.21 pyđ	50.00	139.00
Eggs (regular) (12)	98.67 pyđ	72.00	120.00
Local Cheese (1kg)	647.99 pyđ	399.00	1,300.00
Chicken Fillets (1kg)	291.43 pyđ	200.00	350.00
Beef Round (1kg) (or Equivalent Back Leg Red Meat)	561.39 pyđ	380.00	700.00
Apples (1kg)	113.32 pyđ	70.00	150.00
Banana (1kg)	69.46 pyđ	50.00	100.00
Oranges (1kg)	106.55 pyđ	70.00	190.00
Tomato (1kg)	179.86 pyđ	70.00	300.00
Potato (1kg)	39.94 pyđ	20.00	59.00
Onion (1kg)	35.35 pyđ	20.00	50.00
Lettuce (1 head)	86.53 pyđ	40.00	140.00
Water (1.5 liter bottle)	42.31 pyđ	30.00	60.00
Bottle of Wine (Mid-Range)	500.00 pyđ	300.00	800.00

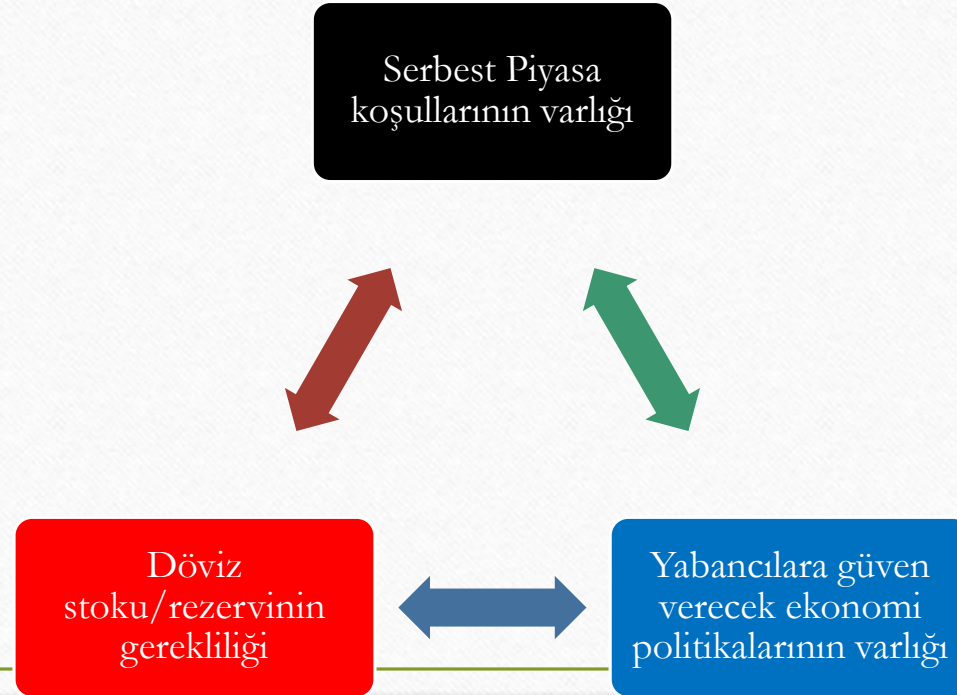
Uluslararası para ve ödeme sorunları

S34) Konvertibilite nedir? Koşulları nelerdir?

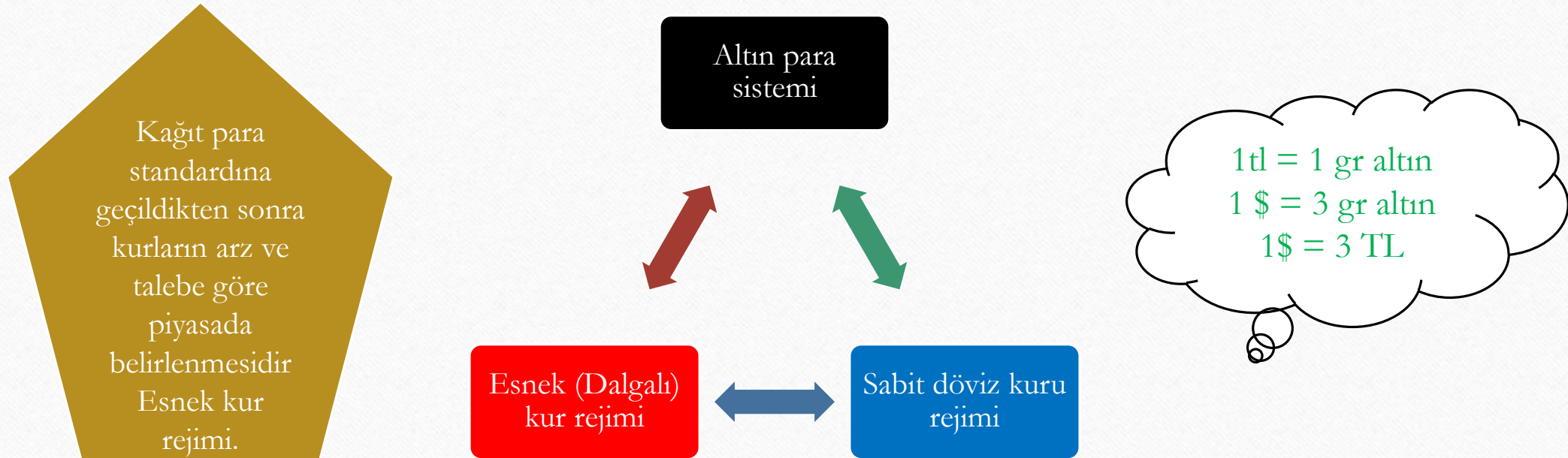
Uluslararası para ve ödeme sorunları

Konvertibilitenin Koşulları

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S35) Döviz kurları nasıl belirlenir ve belirlenen kur nasıl korunur?

Uluslararası para ve ödeme sorunları

Sabit döviz kuru rejimi

Kurun merkezi otorite tarafından belirlenerek sabit tutulmasıdır.

Döviz istikrar fonu uygulamasında kur merkezi otorite tarafından belirlenir. Döviz alım-satımı serbesttir. Kurlar arz ve talep değişimleri nedeniyle sapma gösterirse bu fon devreye girer. Sürdürülebilir değil.

Döviz kontrolü uygulamasında kur merkezi otorite tarafından belirlenir. Döviz alım-satımı serbest değildir. Kazanılan dövizler merkezde toplanır, ihtiyaçlar buradan temin edilir. Karaborsa gelişimi kaçınılmaz. 1980 sonrası terkedilmiştir.

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S36) Kur riski ve kur garantisi nedir?

Kur Riski Nedir?

- Kurun değerinde yaşanan değişiklikler sonucu varlıklar ve/veya yükümlülüklerde meydana gelebilecek olumlu / olumsuz değişimler...

Kur riskiyle karşı karşıya kalan ve özellikle vadeli alımlarda kurun malın alındığı döneme oranla daha fazla artış göstermesi neticesinde Devletin yatırımların devamı için dışalım ve yatırım yapanların borçlandıkları tarihteki kuru baz almasıdır. Özetle kur farkının devletçe üstlenilmesidir. Bu fark tüm ulusa yüklenecektir.

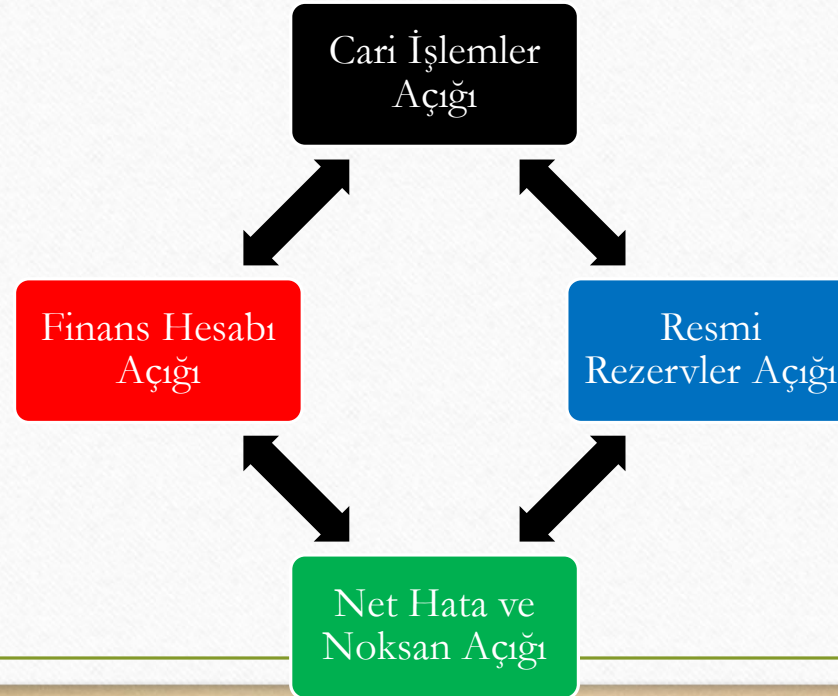
Uluslararası para ve ödeme sorunları

S37) Ödemeler dengesi nedir?

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (*)
A-	CARİ İŞLEMLER HESABI	-31.161	-36.946	-39.425	-11.360	-44.620	-74.402	-47.960	-55.858	-38.848	-27.314	-26.849	-40.584	-21.623	6.909
1.	İhracat	93.778	115.379	140.906	109.732	120.992	142.392	161.948	167.397	173.293	154.865	152.645	169.214	178.909	182.246
2.	İthalat	134.672	162.210	193.823	134.494	177.317	231.552	227.315	249.282	239.865	203.874	192.568	227.789	219.635	198.997
	Mal Dengesi	-40.894	-46.831	-52.917	-24.762	-56.325	-89.160	-65.367	-81.885	-66.572	-49.009	-39.923	-58.575	-40.726	-16.751
3.	Hizmet Gelirleri	26.036	29.909	36.940	35.627	36.188	40.848	43.226	58.870	62.290	55.488	46.328	53.481	58.627	63.590
4.	Hizmet Giderleri	12.132	15.817	18.032	16.901	19.443	20.560	20.682	25.500	27.881	25.500	25.805	27.148	28.453	28.062
	Mal ve Hizmet Dengesi	-26.990	-32.739	-34.009	-6.036	-39.580	-68.872	-42.823	-48.515	-32.163	-19.021	-19.400	-32.242	-10.552	18.777
5.	Birincil Yatırım Kaynaklı Gelirler	5.105	7.271	7.670	5.833	5.197	4.625	5.762	5.289	4.910	4.508	5.362	4.959	6.132	6.331
6.	Birincil Yatırım Kaynaklı Giderler	11.090	13.549	15.272	13.490	11.712	11.874	12.350	13.909	13.115	14.192	14.542	16.051	18.057	19.145
	Mal, Hizmet ve Birincil Gelir Dengesi	-32.975	-39.017	-41.611	-13.693	-46.095	-76.121	-49.411	-57.135	-40.368	-28.705	-28.580	-43.334	-22.477	5.963
7.	İkincil Yatırım Kaynaklı Gelirler	1.814	2.071	2.186	2.333	1.475	1.719	1.451	1.277	1.520	1.391	1.731	2.750	854	946
B.	SERMAYE HESABI	0	-8	-61	-43	-51	-25	-58	-96	-70	-21	23	15	62	34
C.	FINANS HESABI	-42.689	-49.287	-34.761	-9.879	-60.099	-67.146	-72.666	-75.561	-41.929	-9.380	-22.544	-38.630	-526	-5.194
8.	Doğrudan Yatırımlar: Net Varlık Edinimi	924	2.106	2.549	1.553	1.482	2.370	4.106	5.096	7.050	5.096	3.138	2.701	3.649	2.924
9.	Doğrudan Yatırımlar: Net Yükümlülük Oluşumu	20.185	22.047	19.851	8.585	9.099	16.182	13.744	13.563	13.337	19.263	13.929	11.099	13.023	9.052
10.	Portföy Yatırımlar: Net Varlık Edinimi	3.987	1.947	1.244	2.711	3.534	-2.688	-2.657	-2.601	746	6.129	1.511	-394	3.147	4.654
11.	Portföy Yatırımlar: Net Yükümlülük Oluşumu	11.402	2.780	-3.770	2.938	19.617	38.372	21.419	20.962	-9.220	7.923	23.669	32	3.394	
11.1.	Hisse Senetleri	1.939	5.138	716	2.827	3.468	-985	6.276	842	2.559	-2.395	823	2.971	-1.131	406
11.2.	Borç Senetleri	9.463	-2.358	-4.486	111	16.149	20.501	32.096	20.577	18.403	-6.825	7.100	20.698	1.163	2.988
12.	Diğer Yatırımlar: Net Varlık Edinimi	13.479	4.969	12.056	-10.963	-7.020	-11.197	560	-2.242	2.187	14.747	6.251	8.443	10.380	8.763
12.1.	Merkez Bankası	0	-2	-2	-2	-4	-2	-2	-1	0	0	0	0	0	0
12.2.	Genel Hükümet	42	116	32	31	39	292	366	757	213	-238	-236	-322	110	110
12.3.	Bankalar	11.018	3.389	10.253	-6.393	-13.179	339	-2.039	269	1.055	15.181	7.646	6.662	7.311	6.033
12.4.	Diğer Sektörler	2.419	1.466	1.773	-4.599	6.124	-11.826	2.235	-3.267	919	-196	-1.159	2.103	2.959	2.620
13.	Diğer Yatırımlar: Net Yükümlülük Oluşumu	29.492	33.482	34.529	-8.343	29.379	19.933	22.559	39.372	17.613	25.309	11.592	14.612	4.647	9.089
13.1.	Merkez Bankası	-986	-1.096	-1.371	-381	-38	-1.409	-1.779	-1.457	-1.905	-674	-122	550	4.366	2.542
13.2.	Genel Hükümet	-712	82	1.742	3.099	3.657	2.073	-89	-22	-886	-1.189	-925	-1.367	-822	-920
13.3.	Bankalar	11.704	3.736	9.457	514	27.240	10.118	16.682	32.842	14.804	18.912	803	4.092	-12.571	-1.502
13.4.	Diğer Sektörler	19.486	30.760	24.701	-11.575	-1.480	9.151	7.745	8.009	5.600	8.260	11.836	11.337	13.674	8.969
	Cari, Sermaye ve Finans Hesapları	11.528	12.333	-4.725	-1.524	15.428	-7.281	24.648	19.607	3.011	-17.955	-4.282	-1.939	-21.035	12.137
D.	NET HATA VE NOKSAN	-903	-318	1.966	2.316	-460	8.295	-1.827	-8.844	-3.479	6.124	5.095	-6.268	10.658	-5.813
	GENEL DENGİ	-10.625	-12.015	2.759	-792	-14.968	-1.014	-10.763	-10.763	-468	11.831	-813	8.207	10.377	-6.324
E.	REZERV VARLIKLAR	10.625	12.015	-2.759	792	14.968	1.014	22.821	10.763	-468	-11.831	813	-8.207	-10.377	6.324
14.	Resmî Rezervler	6.114	8.032	-1.058	112	12.809	-1.813	20.814	9.911	-468	-11.831	813	-8.207	-10.377	6.324
15.	Uluslararası Para Fonu Kredileri	4.511	3.983	-1.701	680	2.159	2.827	2.007	852	0	0	0	0	0	0
16.	Ödemeler Dengesi Finansmanı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S37) Ödemeler dengesi açığı nedir? Kaç tür açık düşünebiliriz?

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S37) Devalüasyon nedir? Neden yapılır?

Ulusal para değerinin merkezi otorite tarafından (TCMB) döviz karşısında değerinin bilinçli olarak düşürülmesidir.

Sabit kur rejiminde mümkündür.

Bkz: 1 dolar = 8 TL

1 dolar = 10 TL

DEVALÜASYON OLURSA NE OLUR?

- İthalat pahalılaşır
- İhracat daha cazip hale gelir
- Cari açık azalır
- Enflasyon yükselir
- Faizler yükselir
- Ekonomi yavaşlar
- Bütçe açığı artar

Uluslararası para ve ödeme sorunları

Peki Revalüasyon nedir? Neden yapılır?

REVALÜASYON

REVALUATION

Sabit kur rejimi benimseyen bir ülkede; belirlenen döviz kuru, ülkenin para birimine değer kazandıracak şekilde merkez bankası tarafından düşürülürse buna revalüasyon denir.

Ödemeler dengesi fazla veren ülkeler ulusal paralarını daha da değerli hale getirmek ve ucuz girdilere, hammaddelere ulaşmak isterler.

Bkz: 1 dolar = 2 euro

1 dolar = 1 Euro

Not: Fakat demirbaş ülkeler revalüasyon yapıp kendi ürünlerini pahalı göstermek istemezler. Açık veren ülkelere devalüasyon yapmalarını önerirler.

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S38) Ödemeler dengesi açık veren bir ülke ne gibi önlemler alır?

Devalüasyon
(Geçici çözüm)

İthalat azaltımı

Serbest ticaret devamında
dış denge Milli Gelirin
küçülmesi ile sağlanır.

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S39) Bretton woods konferansı niçin toplanmıştır? Ne gibi kararlar alınmıştır?

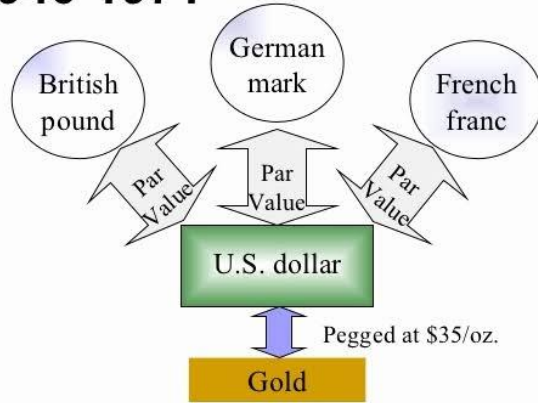
I. Dünya savaşı sonrası altına dayalı para sisteminin çökmesi ile birlikte II. Dünya savaşı esnasında daha büyük yıkımların varlığı ışığında, 1944 yılında uluslararası ticarete yeni bir soluk ve standart getirmek adına Amerika'nın Bretton woods kasabasında 44 ülkenin toplandığı konferanstır.

Temel gaye: Uluslararası ödeme ve dış ticarete yaşanan problemleri en aza indirilmesidir.

Uluslararası para ve ödeme sorunları

Bretton Woods Konferansında Alınan Kararlar

Bretton Woods System: 1946-1971

Net Kreditör ve altın rezervine sahip ABD doları altına endeksli iken, diğer tüm para birimleri değeri dolara endekslenmiştir.

$$1 \text{ ONS} = 35 \$$$

IMF

(Ödemeler dengesi açık veren ülkelere kısa, orta, uzun vadeli düşük faizli kredi sunar, ülkelere yol haritaları belirler)

DÜNYA BANKASI

(Az gelişmiş, yıkıma uğramış ülkelerin kalkınmalarında rol oynar. Uzun vadeli 0 yahut çok düşük tutarlı faizli kredi verir)

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S40) Bretton woods niçin sona ermiştir? Yerini nasıl bir sistem almıştır?

Uluslararası ticaretin sağlığı için
para gereksinimi ihtiyacının
ABD dolarına bağıllığı
«ABD açık vermeli sorunsalı»

1968'den itibaren birçok ülke
ellerindeki dolarları altına çevirmek
için ABD'ye müracaat eder. Lakin
ABD'nin bunu karşılayacak altın
rezervi yoktur. Bu sistemin
çöküşünün resmidir.

ABD'nin kendi bastığı para ile
sıfıra yakın maliyetle diğer
ülkelerden istediği mal ve
hizmeti alabilmesi

ABD'nin sürekli açık vererek (ithalat >
ihracat) doların değer kaybının gündeme
oturması

Not: 1971 sonrasında günümüze esnek kur sistemi
uygulanmakta olup, tüm tedavüldeki paralar karşılığı
olmadan faaliyette bulunmaktadır.

Uluslararası para ve ödeme sorunları

S41) SDR (Özel çekme hakkı) nedir? Gayesi nedir? Değeri nasıl belirlenir?

Özel Çekme Hakları (SDR)

*SDR, IMF'nin üye ülkelerin mevcut resmi rezervlerine katkıda bulunmak amacıyla 1969 yılında oluşturduğu uluslararası bir rezerv varlığıdır. Özel Çekme Hakları üye ülkelere IMF **kotalarıyla** orantılı olarak tahsis edilir. SDR aynı zamanda IMF'nin ve diğer bazı uluslararası kuruluşların hesap birimi olarak kullanılmaktadır. SDR'nin değeri, başlıca uluslararası para birimlerinden oluşan bir sepet esas alınarak belirlenmektedir.*

Uluslararası para ve ödeme sorunları

SDR Gayesi nedir?

SDR ne amaçla oluşturulmuştur ve bugün ne amaçla kullanılmaktadır?

Özel Çekme Hakkı (SDR), IMF tarafından 1969 yılında Bretton Woods sabit kur rejimini desteklemek amacıyla oluşturulmuştur. Bu sisteme dahil olan ülkelerin, kurlarını sabit tutmak amacıyla dünya döviz piyasalarından yerli paralarını satın almakta kullanabilecekleri resmi rezervlere —devletin veya merkez bankasının elinde bulunan altına veya yaygın kabul gören yabancı paralara— sahip olması gerekmektedir. Fakat en yaygın iki rezerv varlığı olan **altının** ve Amerikan dolarının uluslararası arzı, dünya ticaretinde yaşanmakta olan büyümeyi ve finansal gelişmeyi destekleme konusunda yetersiz kalmaktaydı. Bu nedenle, uluslararası toplum, IMF'nin desteğiyle yeni bir uluslararası rezerv varlığı oluşturulmasına karar verdi.

Uluslararası para ve ödeme sorunları

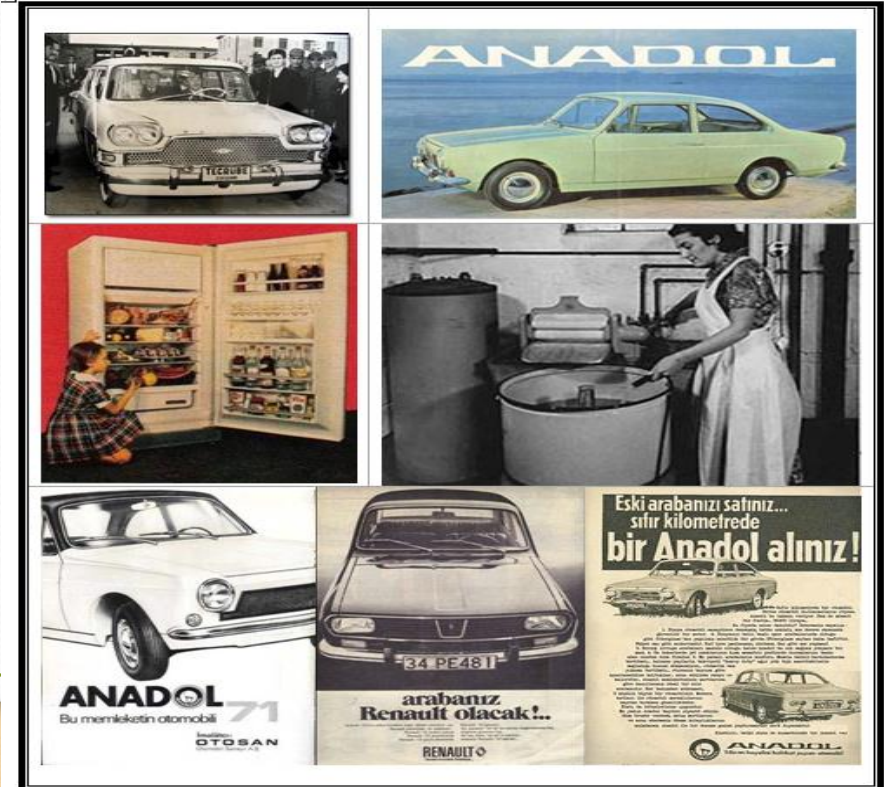
SDR Değeri

United States Dollar	Euro Member Countries	China Yuan Renminbi	Japan Yen	United Kingdom Pound
\$	€	¥	¥	£
USD	EUR	CNY	JPY	GBP
41.73%	30.93%	10.92%	8.33%	8.09%

Thursday, May 20, 2021				
Currency Unit	Currency amount under Rule O-1	Exchange rate ¹	U.S. dollar equivalent	Percent change in exchange rate against U.S. dollar from previous calculation
Chinese yuan	1.0174	6.44025	0.157975	-0.076
Euro	0.38671	1.21955	0.471612	-0.106
Japanese yen	11.900	109.00500	0.109169	0.229
U.K. pound	0.085946	1.41310	0.121450	-0.226
U.S. dollar	0.58252	1.00000	<u>0.582520</u>	
			1.442726	
		U.S.\$1.00 = SDR	0.693132 ²	0.045 ³
		SDR1 = US\$	1.442730 ⁴	

Uluslararası para ve ödeme sorunları

42) İthal İkamecilik nedir? Ülkeler buna hangi durumda ihtiyaç duyar?

Uluslararası para ve ödeme sorunları

43) Bir borcun sadece faizini ödemek kafi midir? Anaparayı da ödeme zorunluluğu var mıdır?

TEMMUZ 2020		NİSAN 2021
5		5
YIL VADELİ TİCARİ KREDİ		YIL VADELİ TİCARİ KREDİ
ANAPARA		ANAPARA
100 BİN TL		100 BİN TL
FAİZ ORANI		FAİZ ORANI
%9,71		%19,68
ÖDENECEK FAİZ		ÖDENECEK FAİZ
61.181 TL		165.386 TL
TOPLAM BORÇ		TOPLAM BORÇ
161.181 TL		265.386 TL

Uluslararası para ve ödeme sorunları

44) Yabancı bir paranın sürekli değer kazanmasının nedenleri nelerdir?

Faiz geliri elde etme gereksinimi

«Talep olmalı dövize»

Dövizin daha güvenilir olduğu hissi

Dışarıdan mal ithal etme gereksinimi